

Polismyndigheten i Västra Götaland
Polisenheten Alingsås
Lerum

Gör det svårare för tjuven

Råd till dig som drabbats av inbrott i din bostad
eller som har frågor om stöldförebyggande åtgärder

Att bli utsatt för brott

Att bli utsatt för brott är uppslitande. Plötsligt känns vardagen otrygg och många upplever att de har tappat kontrollen över sina liv. Hur du upplever brottet och tiden efter beror på vem du är, hur ditt liv ser ut och vad du har för nätverk kring dig.

Brottsoffermyndigheten

Håll tjuven borta!

Förr i tiden satte man kvasten framför dörren eller hängde nyckeln på en spik för att visa att ingen var hemma. Inbrotten var sällsynta och alla kände alla och tjuvarna färdades långsamt på cykel eller häst och vagn.

Idag känner man kanske inte ens sin granne. Tjuvarna är rörliga och arbetar över stora geografiska områden. De är dessutom utrustade med moderna verktyg, mobiltelefoner och annan utrustning för att inte bli avslöjade.

Även om merparten av bostadsinbrotten är oplanerade och beror på tillfälligheter är allt fler brott välplanerade och utförs av välorganiserade ligor som opererar kort tid på en plats för att därefter söka sig nya områden.

Det är en utbredd föreställning att bostadsinbrotten sker nattetid och under semesterperioder eller storhelger då många är bortresta. Faktum är att flertalet inbrott sker under dagtid, när folk är på arbetet eller tillfälligt borta från bostaden under några timmar. En tjuv som planerar ett inbrott vill gärna se in innan han bryter upp fönstret eller dörren.

De flesta inbrott är tillfällighetsbrott där tjuven väljer hus som är lätta att ta sig in i och ut ur utan att väcka uppmärksamhet och där han kan arbeta ostört. I ett radhusområde är ytterhusen de mest intressanta. Många inbrott skulle förhindras med bättre insyn, bra lås och larm.

Med den här informationen vänder vi oss till dig som drabbats av inbrott i ditt hem eller till dig som vill vidta åtgärder för att minska risken att drabbas av inbrott. Tonvikten ligger på hur du ska skydda dig med olika typer av inbrottsskydd..

Polisen prioriterar

Polisen prioriterar bostadsinbrott på grund av att dessa brott är särskilt integritetskränkande. Dessa brott har stor negativ inverkan på de drabbade och innebär ofta känslomässiga kriser.

Genom denna skrift vill vi ge förslag på olika åtgärder för hur Du kan minska risken att bli utsatt för inbrott. Längre bak i foldern finner du en adress- och telefonlista som kan vara bra att ha till hands.

Vem är tjuven?

Flertalet av de som begår bostadsinbrott är lite äldre, manliga missbrukare som även ägnar sig åt annan kriminalitet. I deras jakt på pengar för ett fortsatt missbruk erbjuder ett hem en mängd möjligheter att finna föremål som lätt kan omsättas i kontanter. Många tjuvar har upparbetade kontakter med en hälare och blir av med stöldgodset den vägen. Andra säljer direkt till mindre nogräknade småhandlare eller genom tidningsannonser eller salutorg på Internet. Risken att åka fast är liten. Som regel grips bara ett par procent av förövarna på bar gärning. Allra minst risk att åka fast löper den som gör inbrotten i stadsmiljö.

Se på din bostad med tjuvens ögon

Försök att tänka dig in i hur en tjuv tänker när han står i beredskap att bryta sig in i ditt hem. Var kan han lättast ta sig in? Hur kan han lättast forsla ut stöldgodset utan att bli iakttagen? I en villa finns betydligt fler möjligheter att ta sig in- och – ut. Buskar och planteringar skapar en ostörd miljö för tjuven. Även om han är desperat vill han inte bli upptäckt.

Att bryta sig in får inte ta mer än 10-20 sekunder. Var finns de svaga punkterna? Och var kan han lättast arbeta ostört- utan insyn från nyfikna? När du funnit de svaga punkterna och den plats varifrån utomstående har minst insyn vet du också var tjuven sannolikt kommer att slå till.

Hur vet tjuven att ingen är hemma?

En tjuv som planerar sina brott har olika knep för att kontrollera om någon är hemma.

- Han kan ringa och om någon svarar- skylla på felringning.
- Han kan ringa på ytterdörren och fråga efter någon person i området, eller vill sälja något.

Många gånger chansar tjuven eftersom bostaden ser tom ut, lampor är släckta eller att det finns andra tecken på att bostadsinnehavaren är bortrest, såsom neddragna persienner, flera dagars post i brevlådan, snö som inte skottats bort etcetera.

Hur arbetar tjuven?

Tjuven genomsöker en bostad på ett systematiskt sätt. Vanligen börjar han med sovrummet, där han kan hitta exempelvis kontanter eller smycken i nattygsbord eller garderober. Därefter letar han igenom badrummet- där finns ofta mediciner och smycken. Sedan följer köket. Vardagsrummet genomsöks vanligtvis sist, eftersom de saker som är värda att stjäla där (som TV-apparater eller stereoanläggningar) ofta är otympliga att bära. Svårsålt, men mer värdefullt gods kan stjälas om tjuvarna har en köpare på förhand, till exempel vid ett beställningsarbete.

Vanligaste inbrottsvägarna

Fönster

En vanlig väg för tjuven att ta sig in i småhus är via fönstren. Antingen bryter tjuven upp fönstret i markplan eller så slår han ut en liten bit av rutan så att han kan sticka in en hand och öppna. En tredje metod är att borra ett litet hål i karmen så han med en ståltråd eller liknande kan peta upp fönsterhakarna. Källarfönster är också en vanlig inbrottsväg eftersom de ofta är dolda för insyn.

Tjuven klättrar nästan aldrig in genom en sönderslagen fönsterruta, eftersom risken är för stor att skada sig och lämna blodspår som polisen lätt med hjälp av en DNA analys kan binda till en gärningsman.

Altandörren

En annan vanlig väg att ta sig in är via altandörren. Flertalet av alla inbrott sker den vägen. Skälet är att dessa dörrar, förutom att de vanligen är skyddade för insyn, även dåligt inbrottskydd. Dörrarna har vanligen bristfälliga handtagsslås med sprint eller barnspärr i stället för en riktig låscylinder samt olämpliga låskolvar och slutbleck gör det enkelt för tjuven. Han använder samma metoder som vid fönster, dvs. bryter upp dörren eller ordnar så att han kan nå handtaget och öppna dörren. För att komma åt handtaget eller krypa in kan han sparka in dörrspegeln som finns under fönstret i de flesta altandörrar. Att komma in via altandörren har fördelen för tjuven eftersom det är lätt att bära ut stöldgodset den vägen.

Entrédörren

Det är relativt ovanligt att tjuvar bryter sig in via entrédörrar i småhus, medan det för en tjuv som ämnar bryta sig in i en lägenhet i ett flerfamiljshus kanske är den enda vägen in om inte lägenheten är i markplan och tjuven kan bryta sig in via ett fönster eller en balkongdörr. Om det finns fönster nära entrédörren kan tjuven även här nå låsvredet och, vid vissa typer av lås, lätt öppna dörren. Många äldre ytterdörrar består av tunna träskivor som limmats på en träram med enbart lite fyllning emellan. I en sådan dörr hjälper inga godkända lås, eftersom tjuven helt enkelt kan sparka in dörren. Det är även vanligt att tjuven använder sig av ytterdörren för bära ut stöldgodset och samtidigt ha en snabb reträttväg om någon skulle komma..

Åtgärder

För att minska risken för att drabbas av inbrott måste bostaden göras oattraktiva som brottsobjekt. En enkel åtgärd som inte behöver kosta något är att ta bort buskar och träd, som gör att tjuven kan arbeta utan risk för att bli upptäckt av t ex grannar. Dessutom kan du genom olika åtgärder få tjuven att tro att någon är hemma. Men det räcker inte- det behövs också en ordentlig översyn av bostadens skalskydd. Ett fullständigt skydd är ouppnåeligt- en tjuv kan alltid ta sig in om han verkligen vill. Det handlar framförallt att försvåra och fördröja möjligheterna att bryta sig in.

Skalskyddet omfattar såväl mekaniskt- som elektronsikt skydd. Allt fler väljer idag att montera bostadslarm. Forskning visar att lås inte avskräcker en tjuv på samma sätt som ett larm gör. En genomgripande översyn av bostadens skalskydd kostar en hel del. Gör därför en flerårsplan för att rusta upp inbrottsskyddet. Bor du i hyres- eller bostadsrätt måste du tala med fastighetsägaren alternativt styrelsen i föreningen för eventuell samordning.

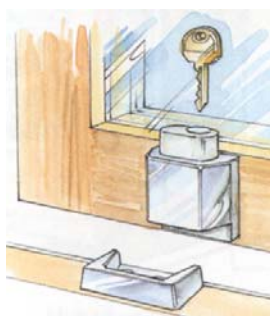
Mekaniskt skydd

Bra mekaniskt skydd innebär två saker Dels ska det vara svårt för tjuven att ta sig in i huset, och om han ändå lyckats komma in så ska det vara svårt att bära ut familjens ägodelar. Det mekaniska inbrottsskyddet bör förbättras i följande prioritetsordning:

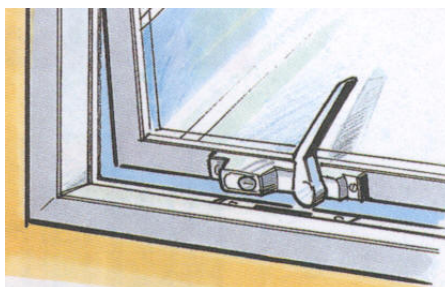
1. Fönster i markplan som vetter mot insynsskyddade områden där en tjuv kan arbeta utan större risk för att bli upptäckt.
2. Källarfönster
3. Altandörr.
4. Övriga fönster där det är lätt att klättra in.
5. Källardörrar.
6. Fönster där tjuven kan ta sig in via altan eller via stegen.
7. Övriga ytterdörrar (entrédörrar och garagedörrar).

1. Fönster i markplan där tjuven kan arbeta ostört

Insynsskyddade och öppningsbara fönster är en vanlig ingångsväg för tjuven. Detta beror på att dessa ofta är mycket lättillgängliga och kan brytas upp utan svårighet. Fönstren måste därför ha ett kompletterande skydd i form av fönsterlås som illustrationerna nedan visar (alternativt fönsterspärrar). Vissa fönster kan också skruvas igen, eller också kan handtagen tas bort. Om du har isolerfönster (eller fönster i dörrar) där man bara fäster fast fönsterrutan med trälistor som stiftats fast, bör du skruva fast dessa med envägsskruv. Risken är annars att tjuven genom att ta bort listerna enkelt kan ta bort hela glasrutan och klättra in eller sticka in handen och öppna fönstret eller dörren. Ett alternativ är att förse rutan med glasrutesäkring, exempelvis underförsegling med silikon, som skydd mot att glaset lyfts ur.

Fönsterlås

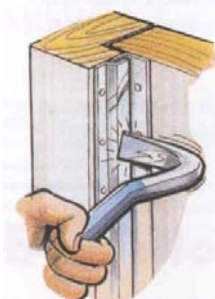

2. Källarfönster

Källarfönster är mycket lätta att bryta upp då de ligger i markplanet och ofta har undermålig låsning. Så kallat "äggvred" eller expanderhakar ("öglor") som ofta finns på dessa fönstren är inget bra skydd utan ger lätt vika när tjuven bryter. Bäst är att du monterar ett inkrypningsskydd i form av ett galler eller plattjärn. Dessa måste skruvas fast i sockeln ordentligt för att ge rätt skydd.

3. Altan- och balkongdörrar som man kan nå utifrån

Dessa dörrar ska i första hand utrustas med en säkerhetsspanjolett (hakregellås) med ett låsbart handtag där nyckel tas ur från insidan dörren. (tänk dock på att nyckeln inte får sitta i låset eller lägas bakom en blomkruka i fönstret) För att ytterligare förstärka skalskyddet kan du förse dörren med brytskydd som täcker springan mellan dörr och karm. Komplettera med bakkantsbeslag som gör det svårare att lyfta bort dörren om gångjärnssprintarna slås ut.

Brytskydd

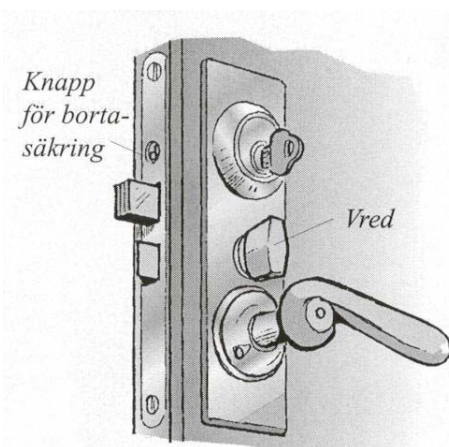
Dörrspegeln under fönsterrutan bör förstärkas med en 1 millimeters galvaniserad plåt eller plywood som sätts på utsidan av den inre dörrhalvan vid delbar dörr. Om det är en isolerglasdörr sätts plåten eller plywooden på dörrens insida. Använd engångsskruv eller träskruv och borra eller slipa bort spåren i skruvskallarna.

4. Övriga fönster där det är lätt att klättra in.

Vissa fönster som sällan öppnas kan du kanske skruva igen eller förse med fönsterspärrear, eller låta montera bort handtagen. De kan även förstärkas med fönsterlås enligt bild på sidan 5. Fönster som man vill kunna öppna enkelt bör ha lås. Så kallat sidoljus intill entrédörren är oftast inte öppningsbara, men utgör en inbrottsrisk om inte dörren har ett tvåfunktionslås eller ett tillhållarlås. Glaset går att också att förstärka med ett galler eller 6 mm polykarbonat, en slagttålig plastprodukt.

5. Entrédörrar och övriga ytterdörrar

Entrédörren: Dörrar av äldre modell är oftast mycket dåliga ur inbrottsynpunkt. Tänk på att en dålig dörr fortfarande är en dålig dörr fast du satt in ett bra lås. Dörren kan till och med försvagas vid monteringen av en ny låsenhet.

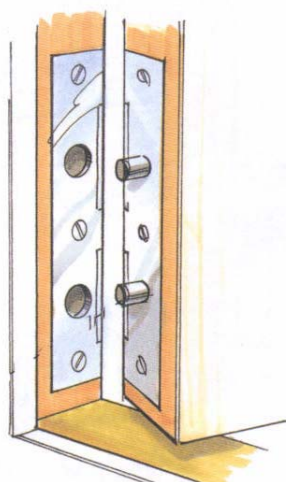
Tvåfunktionslås

Låsenheten: Det vanliga är att ytterdörren har det lås den hade när den sattes in. Men utvecklingen på säkerhetsområdet har inte stått still och brottslighetens mönster har förändrats. Någon eller några av originalnycklarna kan dessutom vara på drift. Godkänd låsning är i vissa fall ett försäkringskrav men rekommenderas även i andra fall. (Hör med ditt försäkringsbolag vilka krav som gäller för dig). Det gamla låset bör du byta ut mot ett tvåfunktionslås. Ett tvåfunktionslås innebär en möjlighet att sätta innervredet ur funktion från insidan när du lämnar din bostad. Detta gör det omöjligt för tjuven att lämna bostaden den vägen. Du kan också komplettera ditt befintliga lås med ett godkänt

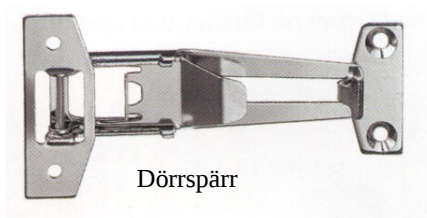
tillhållarlås. Det gör det svårare för tjuven att bryta upp dörren. Monterar du ett tillhållarlås bör du av brandsäkerhetsskäl **aldrig** låsa detta när du är hemma. Det finns en risk att man inte snabbt kan ta sig ur en bostad i händelse av brand om tillhållarlåset är låst från insidan, även om nyckeln sitter i.

Utöver detta ska dörren förses med ett säkerhetsslutbleck samt bakkantsbeslag på gångjärnssidan

Bakkantsbeslag

(se bild). Rådgör med en fackman. Komplettera gärna med dörrkik och om du har brevinkast samt en dörrspärr som kan användas när man bara vill öppna dörren lite på glänt för en okänd besökare. Många har låskåpor över dörrvredet. Detta kan vara en risk i händelse av brand och bör inte användas. När du gör översynen av fastighetens dörrar får du inte glömma bort garaget och eventuell dörr in till huset från garaget. Tänk dessutom på att aldrig förvara nycklar till bostaden så att tjuven kan hitta den och på så sätt ta sig ut.

Dörrspärr

Montera själv eller anlita hantverkare?

Fönster

De flesta skydd för fönster, som fönsterspärrar och fönsterlås, kan du lätt montera själv och kräver inga specialverktyg. Inkrypningsskydd och galler kan du också monteras, men kräver lite mer arbete. På marknaden finns monteringsfärdiga galler som kapas till och fästas med hjälp av specialsruvar.

Altandörren

Ett brytskydd klarar du själv att montera om du är normalt händig. En säkerhetsspanjolett ställer högre krav på skicklighet och bra verktyg eftersom det handlar om att göra flera urfräsningar i dörren. Dessa måste bli rätt utförda för att inte medföra en försvagning av dörren. Är du osäker rekommenderar vi att en auktoriserad låssmed får göra jobbet. Ett låsbart handtag monterar du däremot enkelt själv.

Entrédörren

Att byta ut det ordinarie låset mot ett tvåfunktionslås är enkelt, då det passar i samma 'hål' i dörren. Byt även slutblecket om det inte redan finns ett säkerhetsslutbleck och kontrollera att det finns bakkantsbeslag. Ett kompletterande tillhållarlås kräver mer arbete och skicklighet och du bör därför överlåta det åt en fackman.

Elektroniskt stöldskydd

Ett larm hindrar inte en tjuv från att ta sig in. För det krävs ett väl genomfört mekaniskt skalskydd men inte ens det avskräcker alla tjuvar- det går att ta sig in, men det tar längre tid. Men om bostaden dessutom är utrustad med ett larm avskräcker det tjuven och får honom att välja ett annat hus. Vilken typ av larm det är vet inte tjuven.

Att huset är larmat ska stå tydligt skyltat på ytterdörr och altandörr etcetera, antingen med leverantörens eller vaktbolagets emblem. Det avhåller vanligen tjuven från att ens försöka bryta sig in.

Larm kan vara trådbundna eller vara trådlösa. Vad du ska välja beror på vad du är beredd att betala. Köp enbart produkter av hög kvalitet.

Den första frågan du måste svara på när du funderar på att skaffa larm är huruvida du vill köpa en produkt eller tjänst. Du bör också fundera på vad du vill ska hända om ett larm löser ut. De som bor i större städer väljer ofta att köpa tjänsten. På landsbygden och i mindre städer väljer många att köpa produkten och ta hand om utryckningarna själva.

Tjänsten

Att köpa en tjänst är ett bekvämt val. Larmet går då till en larmcentral.. Här kan man säga att vaktbolag tar över den uppgift som annars grannar och du själv kan ansvara för. De åtgärder till exempel trasiga fönster och kallar på polis vid konstaterat brott. Installation och service av larmet samt vanligen livstids materialgaranti ingår vanligen i priset. Kostnaden för larmet beror på den servicegrad du beställt. När du väljer att köpa tjänsten betalar du en startavgift för att få larmet installerat och därefter ett löpande månadsabonnemang baserat på hur vilket system du väljer. Priserna varierar och det finns flera aktörer på marknaden. Jämför olika bolag och vad som ingår i avtalet.

Produkten

Om du väljer att köpa larmet köper du en produkt. Larmet kan vara trådbundet eller trådlöst. I larmpaketet ingår vanligen en centralapparat, manöverpanel, batteribackup, magnetkontakter inre och yttre sirén samt en eller flera rörelsedetektorer. Du installerar själv larmet eller köper en installation från leverantören. Ett lokallarm ljuder med en sirén på platsen. Vanligen lägger man in ett antal telefonnummer som larmet ringer upp vid eventuella larm. Du kan även köpa till en uppringning till en larmcentral. Om du valt ett trådbundet larm bör du anlita en installatör men var noga med att välja en installatör som är godkänd av Stöldskyddsföreningen (SSF-certifierad). Man kan enkelt säga att man blir sin egen väktare, men. Observera att grannarna måste vara informerade så att de kan ringa till polisen när sirenen tjuvar.

Ett enklare sätt är då att sätta in ett trådlöst larm. Det kan du installera själv även om det kräver ett visst mått av planering och skicklighet.

Var ska man köpa säkerhetsprodukter?

Många av de vanligaste produkterna finns att köpa i bygghandeln och hos låssmeder samt hos vissa försäkringsbolag. Är du det minsta osäker rekommenderar vi låssmeder auktoriserade av Sveriges Låssmedsmästares Riksförbund, SLR. De garanterar att du får en produkt som är anpassad efter dina behov och de bistår även med ett professionellt montage om så önskas. Det finns ett stort antal företag som säljer sina produkter genom dörrknackning. Alla är inte seriösa och många gånger är dessa produkter betydligt dyrare och av sämre kvalitet än de du kan köpa i fackhandeln. Köp därför **alltid** säkerhetsprodukter i fackhandeln och inte av dörrförsäljare! Vänd dig till Stöldskyddsföreningen (www.ssf.se) eller ditt försäkringsbolag som kan ge dig råd och tips om säkerhetsprodukter.

Checklista – inbrott

Fönster

	Ja	Nej
Är fönster som vetter mot insynsskyddade sidor i markplan försedda med lås?	☐	☐
Finns inkrypningsskydd på källarfönster?	☐	☐

Dörrar

	Ja	Nej
Har bostaden utrustats med säkerhetsdörr?	☐	☐
Har ytterdörrarna godkända lås?	☐	☐
Är ytterdörren försedd med tvåfunktionslås?	☐	☐
Är ytterdörrarna stiftade i bakkant?	☐	☐
Är ytterdörrarna utrustade med godkända brytskydd?	☐	☐

Förrådsutrymmen

	Ja	Nej
Finns godkända lås?	☐	☐

Larm

	Ja	Nej
Är bostaden utrustad med godkänt larm?	☐	☐

Övrigt

	Ja	Nej
Finns ytterbelysning med rörelsedetektorer	☐	☐
Har buskar och häckar klippts för att öka insynen	☐	☐

Adresslista

Polisen

114 14

Nödnummer att ringa vid pågående allvarlig brottslighet

112

Tipstelefon

114 14

Brottsoffermyndigheten

090 – 16 57 10

fax 090 – 17 83 53

www.brottsoffermyndigheten.se

registrator@brottsoffermyndigheten.se

Sveriges Låssmedsmästares Riksförbund, SLR

08 – 721 40 55

Svenska Stöldskyddsföreningen, SSF

08 – 783 74 50

www.stoldskydd.se